

Pomenek o miklavžu in revščini.

Lov na "špijone" je sedaj v 'sezoni' kot je lov na divjačino

Sodni procesi v deželah sovjetskega bloka niso in še ne bodo nepristranski. — Tudi pri nas v USA ne. — Bivši voditelji drug za drugim obsojeni v smrt.

Po svetu velja že par let manjša sodna procesov proti onim, ki so osumljeni zvez s kako "tudo" državo, ali da izpodkopavajo temelje svojih dežel, oziroma njeni vladi. Te obravnave pa niso omejene le na države za železnim zastorom temveč se več ali manj vrše tudi v mejah takozvane zapadne demokracije.

Smrtna obsodba in volitve v Bolgariji

Prošlo nedeljo so se vršile v Bolgariji volitve v parlament. Bila je samo ena lista kandidatov. Lahko si glasoval zanj, ali pa proti. Toda ker so tajne volitve v teh deželah zelo zvitke za tajnost, ljudje raje glasujejo "za" kakor pa da se bi izpostavljali nevarnostim, če bi rekli "proti".

To še ne pomeni, da so bili kandidati v bolgarski parlament kakšni "krulki". V resnici nova metoda dovoljuje le eno listo, in nji je zmaga vnaprej zagotovljena. Toda ista metoda dovoljuje opoziciji izreči svoj protest z "ne", namreč, da kot že omenjeno glasuje proti režimski listi. Ako bi bile volitve povsem tajne, bi morda bilo protivnih glasov mnogo. Toda v deželah sovjetskega bloka se moraš več ali manj javno izkazati, za koga si — in tako jih je le malo, ki kljubujejo.

Zmagovita lista je seznam kandidatov revolucije, ljudi z velikimi načrti, pa če se jim jih bo posrečilo izvesti ali ne.

Značilno je le, da so bile te volitve v Bolgariji odložene, dokler ni bila končana obravnava proti Traihu Kostovu, ki je bil podpredsednik bolgarske komunistične vlade. A glas gre okrog, da je bil predsednik vlade pokojni George Dimitrov tudi naklonjen "titoizmu" pred vsem pa

CLEVELAND, O.

ZABAVA

kluba št. 49 JSZ v nedeljo

25. decembra

v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road

Vabljeni vsi. — Igral bo Vadalov orkester.

OD PRVE SVETOVNE VOJNE PA DO SEDAJ PO SVETU VELIKO SPREMENB

Ob koncu leta se v časopisju navadno posega nazaj v razne dogodke, s prerokbami, kaj nam prinese bodočnost. Sloviti zgodovinar Arthur M. Schlesinger pravi, da je največji dogodek sedanjega doba podvig Zed. držav v najmočnejšo svetovno silo. S tem — hočeš nočeš — so si nakopale tudi velikanske odgovornosti po svetu, na kakršne pa niso bile pripravljene, ne izvežbane, da jih bi mogle z uspehom vršiti. Tako trdi ta učenjak s Harvard univerze.

Zed. države so danes res prvenstvena sila, bodisi militaristično, industrialno, ali pa agrikulturno. Ameriški kapitalizem, ki se sedaj označuje za free enterprise, se tega raduje. Ponaša se, da ima ljudstvo pod njegovim sistemom v tej deželi višjo življensko raven (living standard) kot kjerkoli drugje.

Vzrok temu je, da je to razmeroma še mlada dežela, ki so jo po njenem odkritju napolnjevali ambiciozni ljudje, ljudje novih idej in mnogi izmed njih navdani z uporništvom proti evropskemu fevdalstvu, aristokraciji ter drugim starim privilegijem. Zato se je baš tu razvila demokracija, kakršne ni poznala v tolikšni meri nobena druga dežela.

A razredi so se tudi tu izoblikovali in tako je nastal boj med onimi, ki posedujejo in dele službe ter tistimi, ki delajo in ki iščejo delo.

O prvi svetovni vojni pravi omenjeni zgodovinar, da ima povsem dve važni posledici: spremembo zemljevida Evrope in pa ustvaritev pogojev za postanek fašizma in komunizma.

Seveda, lahko bi govorili tudi o velikanskih skokih v tehnično znanost. Npr. danes lahko prepotuješ ves svet z letalom, kino industrija je napravila velike skoke naprej, enako radio itd. In iznašli "smo" atomske bombe. Pač velikanski prehod iz dobe, v kateri so poznali le črni smodnik, svečo in potem petrolejke.

Medicinska znanost je napredovala. Prometni sistemi vseh vrst so izboljšani. Splah vse, le ljudje ne posebej.

Tako je štiti med velike zgodovinske dogodke med prvo in drugo svetovno vojno ustanovitev Lige narodov, ki jo je zasnoval Woodrow Wilson. Po njenem postanku so ljudstva, ki so se navdušila zanj, kmalu prepričala, da vodijo svet še vedno državniški stare šole. Liga ni bila kos nalogi, ki so ji jo začrtali idealisti kakor je bil Wilson in nastal je fašizem — za boj proti komunizmu — tako so fašisti trdili — in zanetili novo vojno.

Največji dogodek te dobe pa je bila boljševiška revolucija l. 1917 v Rusiji. Res, carizem je bil že prej strmoglavljen in Rusijo je novi režim proglasil za demokracijo državo po modelu Francije in Anglije.

Prišel je tja preko kaiserjeve Nemčije (zapad je bil tedaj še v vojni z njo) Nikolaj Lenin, prišli so Trocki in drugi ter zaključili, da take preuredbe ne bodo trpele, ker bi Rusija postala še bolj orodje zapadnega kapitalizma in imperializma kakor pa je bila pod carji.

Tako je bil Kerenski ter njegov parlament s silo vržen, sledila je civilna vojna in danes je Sovjetska zveza prešla skozi precej poglavij — revolucionarnih, diktatorskih in oportunističnih — predno je iz druge

(Konec na 3. strani.)

Praga trdi, da je i Vatikan v službi ameriške špijonaže

Vatikan že dolgo slovi za najboljše poizvedovalno (špijonsko) agencijo, ki je razprežena po vsem svetu s pomočjo misijonarjev, s katoliškimi političnimi strankami, in pa s škofi, nadškofi in kardinali.

Sedanja čehoslovaška vlada je v boju s hierarhijo in slednja z njo. Tako je vlada dovolila trem pisateljem napisati knjigo o vohunstvu Vatikana, ki ga financira po njihovi trditvi (pravijo, da imajo dognanja za to trditev) ameriška vlada. Isti vir trdi, da prispeva naša vlada za vzdrževanje vatikanskega špijonskega aparata po pet milijonov dolarjev na leto.

Knjiga teh treh čeških avtorjev trdi dalje, da je bila pogodba v ta namen sklenjena med Vatikonom ter v imenu ameriške vlade z njenim zastopnikom pri papežu, Myron C. Taylorjem, leta 1946. Ker po naši ustavi Zed. države ne smejo imeti diplomatskih zastopnikov v katoliški, ne v drugih cerkvah, si je med vojno pokojni F. D. Roosevelt umislil idejo, da bi lahko poslal v špijonsko gnezdo v Vatikan svojega posebnega zastopnika. To je storil Truman ga je obdržal. Plačevan pa je kajpada na naše stroške.

Ista knjiga izjavja, da je eden glavnih vodij vatikanskega špijonskega ter propagandnega omrežja newyorški kardinal Spellman, in to iz vzroka, ker on sedaj najbolj skrbi za vzdrževanje Vatikana, ki je po drugi vojni povsem odvisen od ameriških dolarjev, in zato da Spellman hoče biti prihodnji papež.

V Spellmanovi kancelariji v New Yorku so to trditve češke knjige označili za izmišljotino, na katero ni vredno odgovarjati.

A brez podlage pa vendarle ni. Kajti tudi v katoliških krogih je bilo že večkrat poudarjeno, da naj bo prihodnji papež kardinal Spellman, ako bo živel dalj kot pa Pij XII. Sicer pa to niso naše temveč njihove brige.

Ne pozabite priti na sejo kluba št. 1 JSZ v petek 23. decembra

Chicago, Ill. — V petek 23. decembra bo v Slovenskem delavskem centru važna seja kluba št. 1 JSZ. Vsakdo, ki mu je kaj za obstoj kluba, naj se je udeleži.

Podana bodo razna poročila, in sledile bodo o njih razprave. Potrebno je, da se za naše stvari začnemo bolj brigati in pomagati v naših aktivnostih.

Možno je, da bo ob tej priliki že kdo med nami, ki se je vrnil z obiska v starem kraju ter nam kaj povedal o svojih vtisih.

— P. O.

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Jeruzalem z ostalo Palestino je svetinja židom, kristjanom in mohamedancem. Zato so na nedavnem zborovanju Združenih narodov v New Yorku sklenili, da naj bo to sveto mesto treh veroizpovedovanj pod vladno komisijsko združenih narodov. To so posebno zahtevale katoliške dežele pod pritiskom Pija XII. Višinski se jim je pridružil, dočim so bile Zed. države in Anglija proti. Čemu? Iz razloga, ker vladi teh dveh velesil odpraviti Rusijo v njenem siljenju na sredozemlje kolikor največ moreta. Moskvi ni prav nič za ščitenje verskih svetinj v "sveti deželi", pa tudi Washingtonu in Londonu ne. Gre se v sedanjih dobi za oljne vrelce, za vodna pota, za strategična letališča, ne pa za jaslice v Bethlehemu, za romane svetih treh kraljev, za Olsko goro, za goro Kalvarijo in takih stvari.

Francija je v "veliki trojici" glede ponovne oborožitve zapadne Nemčije zmagala. Vzrok je, ker se boji, da ako bodo Zed. države Nemčijo znova pomagale spremeniti v militaristično silo, kdo ve, če se ne bo najprvo obrnila na Francijo, Belgijo in Nizozemsko ter Dansko — in kdo more v naprej vedeti, če se ne bi novi nemški militaristični režim znova ne pobratil z Moskvo?

Vsled tega je ameriška nakana — oborožiti zapadno Nemčijo za jez proti širjenju komunizma v zapadno Evropo, opuščana — saj za sedaj.

Varna, glavno пристanišče v Bolgariji, je sedaj prekrščeno v Stalin. To mesto ima okrog 80.000 prebivalcev. Ta premena je voščilo Stalinu k njegovemu 70. rojstnemu dnevu, ki ga je praznoval pred par dnevi. A bivši bolgarski pomožni ministriški predsednik Traih Kostov pa je bil obsojen prav iste dni v smrt. Obdolžen je bil "titoizma" in pa špijonaža v prid Anglije in Zed. držav. Se nedolgo tega — meseca aprila letos, je bil na vrhuncu vodstva bolgarske komu-

nistične stranke prvi za pokojnim Dimitrovom. Tako sta v Bolgariji dobila za božič vsak svoj poklon — Stalin mesto Varo in Tito mrtvega Kostova. Pred par leti so bili vsi še skupaj in pozdravljani v ljudskih manifestacijah pod geslom ljudske demokracije. Sedaj pa delujejo "ljudska sodišča" s polno silo. Je pač tako, da Kremlin ne mara opozicije ne doma, ne druge, predvsem pa ne v državah sovjetskega bloka, iz katerega se je le Tito dosedaj dokljuje kolikor izmuznil. Drugi, ki so ga hoteli posnemati (na Madžarskem, v Bolgariji, v Albaniji, na Čehoslovaškem in v Romuniji) pa so si natakili s takim poskusom zanjko na vrat.

"Ameriška domovina" je včasih polna domovinske ljubezni tudi za Slovence, ki so še pod Italijo. A jih ne piše ona (te domovinske vzdihne in pritožbe) temveč le ponavlja kar prejme "preko Trsta". V št. z dne 9. dec. pravi na prvi strani, pod velikim naslovom, "Vesti iz Slovenije":

"Z BOMBO PROTI SLOVENCU. — V Gorici je še vedno veliko fašističnega duha. To se je pokazalo posebno pri zadnjem bombnem atentatu na slovensko trgovino, ki se je zgodil proti trditvi Koren. Koren prodaja porcelan in steklo. 7. novembra, nekaj dni potem, ko je trdila odprla svoje nove moderne poslovne prostore, je eksplozivna dinamitna naboj, ki so ga atentatorji postavili k vratom trgovine. Škode je 700.000 lir. Italijanski tisk je že tedne in tedne poprejševal proti trgovini, češ kako to, da si v italijanski Gorici upajo Slovenci odpirati nova podjetja. Italijanska policija seveda ne najde krivcev."

V Gorici je torej po starem vzlic temu, da je Italija sedaj demokracija dežela. V nji je pod Mussolinijem kraljeval nadškof Margotti, vnet zagovornik fašizma in strasten zatiralec slovenskega naroda. Sedaj je na krmilu Italije katoliška (krščan-

(Konec na 3. strani.)

Nekaj o naših stvareh

Po deželi valovi božično razpoloženje. Lastniki trgovin se sicer pritožujejo, da je promet v primeri z lanskim in predlanskim zelo znižan, a ljudi pa se gnete v njih kot zmerom v taki dobi. Le denarja imajo manj. In na upanje kupujejo več kot skozi prejšnjih par let.

Mnogi naši rojaki so bili letos zelo prizadeti, deloma vsled stank in pa vsled brezposelnosti ali z delno brezposelnostjo. Posebno premogariji. Pa v jeklarski in v avtni industriji.

Vendar pa so voščila za vesel Božič in srečno novo leto med ljudstvom prav tako obilna kot običajno. Toda delavci vzlic temu vedo, neglede kako drug drugemu vošijo srečo, da so mnogi izmed njih za vsakdanji kruh v negotovosti.

Tudi mnogi člani zveznega kongresa so zaskrbljeni, kako bo naša dežela izvozila iz "mrzle" vojne ne da bi postala vroča, in kako bo mogla vztrajati v sedanjem ekonomskem sistemu, če se Marshallov plan ponesreči.

A za enkrat — ob praznikih — se na take stvari za hip pozabi in začno se potem toliko večje skrbi po novem letu.

Tudi pri Proletarcu jih imamo. Vzroki so stari in znani. Vedno bolj se redčijo vrste naših starih agitatorjev — in imamo vedno težje breme zmagovati stroške vzlic temu, da smo jih v upravi zelo znižali.

Urednika peste v tiskarni, češ, kdaj boste pokrili dolg, delajo nam neprilike radi tega pri koledarju, upravnik pa bo dobil "sive lase" vsled raznih kritik, ki jih dobiva od zastopnikov in varščnikov. O tem v svoji današnji koloni na drugi strani jake pojama.

A ob enem hoče ohraniti svojo dobro voljo in humor, kar pri takem delu največ šteje.

Torej se mu pridružuje tudi uredništvo z voščilom vsem — vesel božič in srečno novo leto.

Vesel božič bržkone bo za vse, a nič se ne ve kaj nam prinese novo leto.

A ker je navada taka, si ga voščimo, pa tudi iz iskrenosti.

Inflacija naši deželi vedno bolj nevarna

ni, da zlahka pristanejo v zvišanje mezde in v prispevanje v penzijski sklad.

Kompanije so še vedno rekle svoj odločni "ne". Predsednik Truman je želel stavko preprečiti, pa predlagal uniži, da naj jo odloži, dokler ne bo njegova posebna komisija nepristranskih ljudi ugotovila, v koliko lahko družbe zahtevam jeklarskih delavcev ugođe ne da bi jim bilo treba podražiti produkte.

Ta komisija je raziskovala precej časa in končno Trumanu sporočila, da ne priporoča zvišanje mezde, pač pa da jeklarske korporacije brez posebne škode za svoje profite pristanejo na plačevati v penzijski sklad.

Predsednik uniže delavcev je nato izjavil, da bi lahko brez škode za svoje dobičke pristale tudi v zvišanje mezde, ker uva-ja boljše produkcijske metode, kar jim stroške znižuje. Toda ker komisija priporoča le penzi-je, bo njegova uniža v to privolila dasi s takim izidom ni zadovoljna. Kompanije se še vedno niso hotele podati in rekle, da bodo raje svoje "steelwerke"

zapre.

Med tem se je CIO pripravljala na konvencijo, ki se je vršila v Clevelandu — z glavno brigo izrinuti komuniste. Na jeklarske korporacije je bil storjen močan pritisk — češ, komunisti udrihajo po predsedniku uniže jeklarskih delavcev, ki je ob enem predsednik CIO in na konvenciji v clevelandskem mestnem avditoriju jim ne bo kos, če bodo kazali nanj, češ, stavko jeklarskih delavcev si zapasel za prazen nič in udal si se Trumanovi komisiji.

To je pomagalo, da so jeklar-zato odstopila od zahteve za pristale plačevati v penzijski sklad.

Tako je bil Murrajev prestidž rešen in "komunisti" ter njihove uniže, ki so bile ali so še pod njihovim vodstvom, so bile izob-čene.

Po konvenciji pa je predsednik "jeklarskega trusta" Benjamin F. Fairless izjavil, da vsled zvišanih stroškov v produkciji njegovi korporaciji ne preostane drugega kot dvigniti cene. Torej štiri dolarje na tono več.

Tako se bodo podražili drug za drugim vsi izdelki, v katerih je kaj železa — od navadne motike naprej.

Philip Murray se jezi, da je to nezaslišano, da je uniža samo odstopila od svoje zahteve za zvišanje mezde, ker je Trumanova komisija rekla, da le na ta način jeklarski kartel ne bo imel vzroka železa znova podražiti.

Prejšnje podražitve železa so bile marca 1946, nato avgusta 1947 in zopet sedaj. Zvišane bodo sedaj cene avtom, železnice bodo vsled te podražitve dvignile svoje tarife in tako gre od leta do leta.

"Kam?" vprašuje senator Mahoney. Neizogibno v še večjo inflacijo in končno v nov polom ter v novo depresijo, kot smo jo imeli od leta 1929 dalje.

Drugače v našem sistemu menda biti ne more, ker kadar delodajalci pristanejo v priboljške delavcem, recimo v pet odstotkov, podraže svoje stvari še enkrat toliko. In tako se je zgodilo spet v tem slučaju.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO

Izdaja Jugoslovanske Delavske Tiskovne Društva, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE
NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do petka
popoldne za priobčitev v številki naslednjega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz Business Manager: Anton Udovich

SUBSCRIPTION RATES:
United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROckwell 2-2864

"NEW DEAL", "FAIR DEAL", "FOUR FREEDOMS" — KAJ JE Z NJIMI?

Kako lepo se glase obljube na papirju in z govornih odrov. A v praksi — kaj je z njimi?

Kako navdušeno je ameriško ljudstvo pozdravilo Rooseveltov "New Deal" — obljubo zaštite "navadnemu človeku". Glasila se je izredno lepo — ampak razredne razlike so ostale kakor poprej. Najbogatejši so bili deležni največjega odstotka podpor, najrevnejši pa najmanj. Vrh tega so morali za tisto podporo ne samo beračiti temveč tudi delati zanjo (WPA). Bankirji in industrialci pa so bili sprejemani vljudno, v elegantnih uradih in odhajali z milijonskimi posojili. Nekateri so jih po tej rešitvi vrnili, drugi deloma, a marsikdo nič. Med njimi je bil bankir, ki je bil ob enem podpredsednik te republike. Dobil je okrog 50 milijonov posojila za svojo banko. Bila je s tem uteta, ne pa posojilo.

Rooseveltov "New Deal" je bil torej le ubrizg v bolno telo ekonomskega reda, ki se je leta 1929-30 zvalil na tla ter obležal. Vzelo je vse do druge svetovne vojne, predno se je povsem izkobil iz težav in zagat ter začel bogataški sloj spet zjemati z največjo žlico, delavci pa bili veseli, ker so imeli delo in tudi zaslužek za mnoge ni bil slab.

Med tem je bil "New Deal" v Rooseveltu sovražni propagandi silovito napadan, diskreditiran in opučen. Celo njegov originator se mu je odrekel.

Po vojni so se ekonomski vrtinci precej predrugačili in pojavil se je v njih Harry Truman, ki je v predsedniški kampanji leta 1946 obljubljal izvršiti veliko lepih stvari, ako mu bo ljudstvo poverilo predsedniški mandat.

Dobil je večino in njegov sedanji termin se bliža koncu. A njegov "fair deal" je še vedno zgolj na papirju.

In pa "štiri svobodščine"? Obljubljene so nam bile med vojno — vsem ljudem po vsem svetu.

Res, nekatera ljudstva so se v minulih par letih saj osvobodila prejšnjih vladarjev — toda z borbo v krvi. Sto in sto milijonov ljudi pa je še vedno izkoriščanih po starih imperialističnih metodah vzlic strašnim naporom, da se osvobode. Demokratična Velika Britanija je bila na minulem zasedanju organizacija Združenih narodov obdolžena, da se na obljubljene štiri svobodščine v svojih kolonijah in v nekaterih domonjnih nič ne ozira, torej naj bi prišli zastopniki teh brezpravnih ljudstev na ta zbor ter povedali svoje pritožbe.

Ni obveljalo. Zastopniki velikega imperija so rekli, da ako se jih povabi na zasedanje, naj bi to veljalo za vse države, torej tudi za našo republiko. In če bi v imenu tukajšnjih črnecv prišel pred OZN pevec Paul Robeson, on bi imel o zapostavljanju ameriških črnecv veliko pritožbo.

Nekaj sicer se je storilo. Nekaj dežel se je oklicalo za samostojne republike. Toda kar se štirih svobodščin tiče, se jih uveljavlja po polzevo.

Protiruska histerija nima mej

V kongresu, v radiu in v časopisju je polno vpitja, kako v nevarnosti so ameriške tajnosti o produkciji atomske energije. In to tudi sedaj, ko v Moskvi trdijo, da imajo vse to znanje in da so izdelali tudi atomsko bombo ter jo preizkusili.

Nov škandal "veleizdaje" v naši deželi je nedavno "razkril" v intervjuju po radiu komentator Fulton Lewis in od tedaj je spet polno vpitja, da se oblati obdolžene ter osumljene osebe.

Ameriške tajnosti o atomski energiji so glasom teh obdolžiteljev izdajali visoki ameriški politiki ter strokovnjaki že med vojno. Med onimi, ki jih v tej propagandi blatijo, je pokojni Franklin Delano Roosevelt in njegov bivši svetovalec Harry Hopkins, ki je tudi že dolgo v grobu. Omenjeni Lewis je dočkal, da je Hopkins izposloval pošiljanje uranija Rusiji. To je bilo leta 1943. In da so ji bila poslana navodila, kako ga uporabljati za produciranje atomske sile.

Vesčaki, ki so v službi armade imeli tedaj nadzorstvo nad napravami za produciranje atomske energije, pravijo, da če je bilo Rusiji res poslanega kaj uranija, je bila to le neznatna, brezpomembna količina. Z njo bi si v Sovjetski uniji ne mogli prav nič pomagati.

Namen sedanje histerije je pač označiti vsakega, ki je kdaj simpatiziral ali pomagal Sovjetski zvezi, za izdajalca Zedinjenih držav.

Pri tem namenoma pozablja-

ni dobil od ameriških, angleških in francoskih kapitalistov vse kar je hotel kupiti od njih in posojila? Ob enem so ga slavili radi njegove borbe proti "komunizmu" in pa ker si je delavske strokovne organizacije podvrgel, stare svobodne unije pa uničil. In ta isti Hitler je tik predno je začel udirati po Evropi sklenil pakt "priateljstva" z istim komunizmom, po katerem je prej udrihal z besedno propagando kolikor je mogel.

V sedanji histeriji v tej deželi je tarča napadov tudi Henry A. Wallace, češ, da je tudi on imel opravka pri izdajanju ameriških skrivnosti Sovjetski zvezi. Vsakdo, ki je pošten, ve, da je Wallace zvest tej deželi in da deluje za mir ter za sprijaznje-

nje z Rusijo. Roosevelt in Hopkins sta bila patriota brez primere. Toda dva izmed tistih, ki blatijo poštene ljudi in ki sta se oddevala z največjo ameriško zastavo, sta sedaj v ječi. To sta kongresnika May, ki je prejemal podkupnine od municijskih interesov, in J. Parnell Thomas, ki je načeljeval odseku za raziskovanje protiameriških aktivnosti ob enem pa v tej službi imel na plačilni listi ljudi, ki so jemali vladne čke ne da bi delali zanje in jih potem vračali temu "ultra-patriotu", da jih je spravil v svoj žep.

Kdo ve koliko je še drugih takih, ki bi morali biti v ječi namesto da pod geslom patriotizma mečejo blato na poštene ljudi!

Z UPRAVNIKOVE MIZE

Anton Udovich

Ta teden pa ne bom imel prostora komentirati preveč obširno, ker je precej pošte — in tudi Miklavž je že nekaj prinesel Proletarcu v tem tednu.

Sicer bo pa vaš upravnik imel zelo žalostne praznike. Krivda je, ko ni še koledarja, da bi ga razposlal. Presneti koledar, koliko imamo sitnosti in preglavice radi njega. No, zdaj čaka odredjenja v tiskarni. Vsaki dan dobim pisma in tudi naročila zanj; vsak pa malo pikro vpraša — KDAJ ga bomo začeli razposiljati. Tudi življenja so v nevarnosti radi tega. Naj vam povem naslednji slučaj.

Fontana, Calif. — John Pečnik je poslal naročnino za Josepha Brezovec. To je gotovo naš starši So. Cikažan, ob enem je Pečnik naročil 35 koledarjev, ki pa jih želi pred novim letom, ker kot pravi v pismu, da so mu njegovi odjemalci zagrozili, da če ga ne bo pred Novim letom s koledarji, da ga bodo linčali; zraven pa doda — če tudi je rahlega zdravja, pa ne bi rad na ta način smrt storil. Oh, za božjo voljo, kaj takega pa se ne! Kdo bi si mislil? Ta je pa lepa! Mogoče našemu dobremu zastop-

V tej koloni so označene samo pošiljave, ki so prišle do 15. decembra. Pošta je vsled božične sezonske obilnosti dostikrat pozna, zato bo vse, kar smo prejeli po omenjenem datumu, objavljeno pod tem naslovom v prihodnji številki.

niku še štrik zadržnejo za vrat. Zda me pa še bolj skrbi, kaj bo? Upam, da ne bodo naši dobri Cikažani, ki so se zadnja leta naselili v Fontani, dovolili kaj takega, ter sebi in nam sramoto naredili. Nič ne pomagaj, ne molite in ne kletev — čakati moramo, radi ali neradi. Kakor jaz zdaj spoznavam, da ta stvar bi se morala začeti v maju mesecu, tako, da bi bili vsi oglaš do konca julija v uradu; nato bi jih tukaj uredili in v začetku oktobra bi bil koledar že tiskan, nato vezan in razposlan v sredi novembra in zdaj rečem na tem mestu, če bi jaz še kdaj imel kaj opravka s koledarjem, bi moral biti tako, če ne — pa koledarja ne bo.

Jaz sem nepremišljeno obljubljal na desno in levo, zdaj me vest peče, ko ne morem obljube izpolniti. E — je imela moja mati prav ko mi je svetovala, je rekla "pob — predno kaj izpregovoriš, je dobro, da devetkrat premisliš". Kako bi mi zdaj prav prišlo, ko bi bil ubogal dober nasvet in premislil kaj obetam. Zda je kar je — nič čuda ne bo, če tudi mene linčajo predno bo vsa stvar gotova. Pravzaprav bova oba z urednikom deležna teh dobrot. Nisem vedel zakaj sem bil vedno proti linčanju; no zdaj pa mislim, da je tako usojeno.

Los Angeles, Calif. — Frank Novak je obnovil naročnino in prispeval \$1. listu v podporo (to je najbrž na Miklavžev račun); piše, da bi rad več prispeval, pa je že dva meseca brez zaslužka. Poleg tega je tudi naročil 5 koledarjev. Za kar vprašuje — do zdaj še nisem nič dobil, bom osebno odgovoril.

Walsenburg, Colo. — Edward Tomšič je poslal naročnino za Louis Shusterja, ki je tudi prispeval v tiskovni sklad \$1, kakor tudi sam Tomšič \$1. Ob enem pa potoži, da gre njegovo zdravje bolj po polzevo, kakor tudi gostilna bolj počasi obratuje. Krivo je brezdelje v okraju. Zdi se mu, da so na boljšem oni, ki se preselijo v večnost. Res je,

ker do zdaj še ni nobeden prišel nazaj prosit za kakšno pomoč.

Pueblo, Colo. — John M. Stonich je poslal naročnino za Frances Korosec, Steve Sine, in Martin Slobodnik. V tiskovni sklad so prispevali Steve Sine \$2, Frances Korosec \$2, Ludvig Jakše \$2 in on sam \$1.80. Poleg tega poroča o političnem življenju, da imajo v ondotnem mestu sprejembo mestega vodstva za katerega bodo volilci odločili 27. dec. t. l. Mesto so razdelili na distrikte in v 13 distriktu je on (John M. Stonich) kandidat. Mi mu želimo zmago. Sporoča, da je šest slovenskih kandidatov. John M. Stonich je aktiven progresivec.

Cortez, Florida — Andrew Spolar je poslal oglaš za list v katerem vabi rojake, da se pridejo greti na toplo sonce, poleg tega pa tudi postreže prav po domače. Priložil je tudi sliko svojega hotela. Mišno izgleda, pa jaz moram prej koledarje razposlati.

Chicago, Ill. — Andrew Cizej je obnovil naročnino in prispeval listu v podporo \$1. Izročil jo je Fr. Japich. Cizej se je 5. nov. ponesrečil. Ker je bila sobota in zdravnik težko dobi, in ob enem ni mislil, da je tako poškodovan, če tudi je, bolelo je potpel. Drugi dan je na Prešernovem koncertu vstopnice prodajal od dveh pa do konca, a ob enem je jamral, da ga noga boli; nekdo ga je peljal domov in naslednji dan je šel k zdravniku, ki mu je z x-zarko slikal nogo in dognal, da je imel Andrew vsa ta dva dni dve kosti zlomjene in je kljub temu vršil delo katerega je obljubil da ga bo in ga že vrši pri Prešernu dvajset let.

Franklin Park, Ill. — Anna Pichman je obnovila naročnino, izročila Angela Zaitz.

La Salle, Ill. — Leo Zevnik je poslal naročnino za Antona Remenih iz Peru, in Josipa Jurjevca iz La Salla. Nič ne piše kako se kaj imajo.

Mulkeytown, Ill. — J. Zore je obnovil naročnino in prispeval listu v podporo \$1.

Oak Lawn, Ill. — Max Marolt je poslal \$2 listu v podporo in doda, da je to odgovor na apel Joškota Ovna. "Tukaj sta dva copaka za Proletarca, ni veliko pa bolje je nekaj kot nič, kot pravi star pregovor. Pa brez zamere Joško! Proletarski pozdrav vsem čitateljem, vesele praznike in srečno novo leto želi vsem Max Marolt."

To so njegove besede. Upravnika veseli, da se kdo odzove na Joškotov apel. Koledar je tudi že naročil od Pete Vrhovnika.

Indianapolis, Ind. — Naša bivša zastopnica Mary Stroj je obnovila naročnino in dala listu v podporo \$1. Od kar je ona opustila zastopništvo, nimamo nikakega aktivista v onem mestu; oni, katerega je ona nasvetovala, še ni odgovoril če sprejme ali ne to nalogo, četudi sem mu pisal že pred petimi meseci. Oglaš se tu pa tam kak posamezen

naročnik, a nikogar ni, ki bi zastopal aktivno in včasih tudi koga spodbudil za to ali ono stvar.

Ni dobro, kadar življenje naselbine ugasuje.

E. Riverdale, Md. — Mary Suglic je poslala listu v podporo \$1, z voščilom uradu in drugim, k praznikom in novemu letu. Mi nji in družini vse najtopleje vračamo. Ob enem naroča štiri koledarje.

East Helena, Mont. — Joseph Mihelic je obnovil naročnino in prispeval listu v podporo \$1.

Detroit, Mich. — Josef Korsic je poslal naročnino za sledeče: L. Kirn, M. Cuffar, I. Hostnik, A. Fatur, in P. Verderbar, kakor tudi znesek listu v podporo, ki sta ga prispevala Jos. Topoljak \$1 in neimenovan \$5. Ob enem vprašuje, kaj je s koledarji. Pravi, da bi jih imel zdaj časa prodajati, ker bolj po malo dela. Sem že prej povedal, v kakem položaju se nahajam. Pošilja nam sezonsko voščilo v upu, da enkrat bo že prišlo novo leto.

Traunik, Mich. — Jerry Rant je obnovil naročnino.

New York, N. Y. — Anna P. Krasna je obnovila naročnino in prispevala listu v podporo \$1. Ona je urednica Novega Lista, za katerega je sporočila, da ima zdaj svoj stalni urad na 247 Lexington Ave., New York 16, N.Y.

Barberton, Ohio — Alois Ocep je poslal naročnino za I. Krausa, za dve leti, in listu v podporo 50c, za F. Steinerja, ki je prispeval listu v podporo \$1, kakor tudi za R. Knausa, in Matt Mocnika. Ob enem pošilja sezonska voščila.

Cleveland, Ohio — Joseph F. Durn je poslal v tiskovni sklad Proletarca \$3, katere je prispeval Louis Lemut v spomin pokojnega Andreja Božiča.

Cleveland, Ohio — Anton Jankovič je poslal nove naročnine za Franka Mahničha, Antona Peterle, in Johna Tomazina. Ob enem naroča 150 koledarjev, pri čemur je tudi, da sem obljubil, da jih pošljem do 20. dec. t. l. Jej, kaj naj napravim, koledarjev še ni kot sem že raztolmačil v začetku tega pisanja.

John Krebel je poslal naročniške listke za J. Viranta, E. Branisela, J. Turka, A. Božiča, J. Babnika, F. Cerneta in za Frances Nosan.

Warren, Ohio — Joseph Jež je poslal naročnino za Tony Goranca in ob enem naročil 10 Družinskih koledarjev.

Ambridge, Pa. — Anton Rosenberger je obnovil naročnino in pošilja sezonske pozdrave.

Crosby, Pa. — John Kandare je naročil za sedem k knjig; žal, nisem imel vse kar je želel, vendar pošiljko bo prej dobil kot ta list, ker je že poslano. Če ni kaj prav se pa oglasite.

Bradock, Pa. — Anthony Rozanec je poslal članarino Prosvetni matici za društvo 300 SNPJ, znesek \$6.00.

Houston, Pa. — Louis Britz je poslal \$5 v tiskovni sklad s pripombo, da ve, "da list potrebuje pomoči, in da včasih je imel med premogarji v Penni list veliko oporo." Zda so pa mnogi že pod zemljo in nekateri ostareli ter brez sredstev. Razumemo proletarski križev pot. Dobro je, da se še dobe ljudje, ki ga tudi razumejo. Ob enem Louis pošilja sezonske pozdrave in voščila.

Pleasant Unity, Pa. — Vincent Resnik je obnovil naročnino in prispeval listu v podporo \$1. Pripomni, da bi rad več prispeval, pa so bili premogarji precej prizadeti radi stavke. Kljub temu ima še dobro voljo, saj \$1 je tudi denar. Pošilja sezonska voščila.

Slovan, Pa. — Frank Anzlov var je obnovil naročnino, poslal denar za koledar in prispeval listu v podporo \$1. Zraven pripomni, da bi imel že zdavnaj poslati, pa je čakal, da ga obišče Tone Zornik. Ker ga pa le ni bilo

je nam sam poslal. Zeli pa, da bi Zornik spet lahko prišel na okrog. Tako je prav, da se naročniki sami spomnijo in pošljejo naročnine brez da bi jih kdo nadlegoval. Kakor vsi drugi, tudi Anzlov var pošilja sezonska voščila.

Sharon, Pa. — Josephine Cvelbar je poslala članarino Prosvetni matici za društvo 262 SNPJ, znesek \$6.

Milwaukee, Wis. — Louis Barborich je poslal naročnino za sledeče: J. Vidmar, T. Natlačen, J. Tamše, Fr. Puncer in A. Kamnikar. Listu v podporo je dal Joseph Tamše \$1 in Louis Barborich \$1. Ob enem naroča 100 koledarjev; pravi da ga ljudje že sprašujejo zanj. Zeli nam tudi vse najboljše k praznikom, kakor tudi mi njemu.

Sheboygan, Wis. — Frank Jamnik st. je obnovil naročnino in prispeval listu v podporo \$1. Dostavi tudi, da kadar bo izšel koledar, da bo naročil oba 1949 in 1950, to je če imamo še katerega starih. Sem vedel, da ga nikdo ni dobil, ker imamo še enega v zalogi, tega novega pa prav nobenega ne.

Greenwood, Wis. — Mary Shiltz je poslala zaostalo naročnino za pokojnega naročnika, ki je nedolgo tega nazaj, umrl. So še poštene ljudje na svetu.

Kemmerer, Wyo. — John H. Krzinski je naročil 7 koledarjev; vse drugo bo urejeno kot želi.

Vsi, ki ste zadnje čase pisali v ta urad, ste nam želeli vesele praznike in srečno novo leto.

Zda pa vam jaz s svoje strani želim vse, kar si vam srce poži, da bi se vam vse želje izpolnile, da bi bil Miklavž zelo radodaren; pa saj tukaj v Ameriki se bo tudi med revnejšimi, četudi sami nimajo — pa njim razne dobrodelne organizacije preskrbe kaj priboljška. Je pa milijone in milijone ljudi širom sveta, katerih miklavž ne bo obiskal, ker je preraven, da bi jim kaj daroval. Pridi odresen iz višav, pridi! Odrisi ta ubogi revni človeški rod. Poglej kaj je vzrok, da je tako? Poglej zakaj je toliko izkoriščanja od človeka po človeku? Vprašaj svojega Očeta, ali se ne bi dalo urediti drugače — bolj pravično kot sedaj? Poslušaj prošnje milijonov, ki dvigajo roke k tebi, da jih rešiš, ki upajo, da jih ne boš zapustil. Ne pusti, da jih trpinčijo in sužnjijo, da umirajo v upu v tebe, brez pomoči. Ne pusti, da bi varali tega ubogega človeka, ki je ustvarjen po tvoji podobi. Razsvetli mu um, da bo spoznal samega sebe, da bo razumel svoj položaj. Ako to storiš — potem boš res odrešenik sveta.

Toraj vse najboljše vam želi vaš upravnik.

Nekaj poročila o minulem koncertu zbora "Zarja"

Cleveland, Ohio — To sem utegnili napisati 10. decembra. A je potrebno, da se poroča o naših aktivnostih.

Koncert pevskega zbora Zarje, z opereto vred, se je fino obnesel. O tem je bilo že poročano v par dopisih v Prosveti in pa v Enakopravnosti.

Vršil se je na Zahvalni dan v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Udeležba je bila obilna in izbrana — namreč v tem, da so prišli v dvorano ljubitelji lepega petja. Zelo je ugajala tudi opereta "Ali meščana ali kmeti".

Tudi pri večerji je bilo veliko ljudi. Naše kuharice, njihne pomočnice in strežajke so bile zelo zelo pridne in so tudi morale biti, če so hotele postreči toliko gostom.

Umevno, da po dobri večerji postanejo ljudje žejni, zato so bili tudi točaji zelo zaposleni. Jože Jauch in Vinc Salmich sta pa, kot običajno, prodajala vstopnice. Mrs. Schiffer in podpisani pa sta tudi pridno prodajala pivske listke. In vse je šlo kot po maslu. A gotovo pri vsem tem je treba skrb in korajžje.

Moram z izkrenostjo reči, da

ima naš pevski zbor "Zarja" zelo pridne fante in može ter dekleta in žene. In ima tudi veliko prijateljev ter sodelavcev. In kadar vsi poprimemo gre kot da bi gorelo.

Na nekaj pa želim ob tej priliki zbor vseeno opozoriti. V predprodaji greš pritiskati na kljuko vrat, ali zazvoniti, odpro ti in rečeš: "Vstopnice ponujam. Za koncert Zarje na Zahvalni dan."

Pa sem pri tem delu spet naletel na mnogo smole, katere je več od leta do leta. Družine se namreč izgovarjajo, da imajo tega dne svoje družinske sestanke, kar je tudi res. Pripovedujejo ti, da so povabljeni k njim hčere in zetje, pa njihni otroci in tako je dan ves oddan za gostovanje. Shajajo se ob tem dnevu tudi povabljeni prijatelji sedaj pri tej, zdaj pri kaki drugi družini, in ostanejo skupaj vse popoldne in ves večer. Ta navada ali običaj se od leta do leta bolj uveljavlja.

Radi tega dvomim, da se bo "Zarji" še izplačalo prirediti svoj pesenski koncert na ta dan. O tem bo moral zbor skrbno razmotrivati in ako bo po vseh preudarkih uvidel, da bi bilo bolje datum spremeniti, naj to stori, čeprav je njegova stara tradicija, da ima svoj koncert na Zahvalni dan.

Soc. klub in "Zarja" vedno podpirata naše razne kulturne ustanove, pomagata v vsaki napredni akciji in radi teh zaslug jima gre vse priznanje.

—Anton Jankovič.

Klub št. 49 JSZ vabi vse na svojo običajno zabavo

Cleveland, O. — Klub št. 49 JSZ priredi veliko plesno zabavo na Božič, kot jo prireja že mnogo let. Letos pade božič na nedeljo, 25. decembra, torej bo naša plesna zabava na ta dan, ne v pondeljek, ki bo tudi praznik.

Veselica bo v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., torej tam kot prejšnja leta.

Skozi precej prejšnjih let so se nam te zabave prav dobro obnesle. To bi se reklo, da so bile zelo uspešne. In upam, da bo uspešna tudi tetošnja. Godbo imamo prvovrstno, eno izmed najbolj priljubljenih, in to je Vodnalov orkester. Kajne, igrali bodo kakor pravimo, "fantje od fare".

Torej ne porajajte na leta — bili mladi ali stari — ob tej godbi boste lahko plesali. Komur pa ni več za ples, bo pa imel obilico drugega razvedrila na tej prireditvi. Pevec ter pevke "Zarje" ter drugi člani nas gotovo tudi letos obiščejo, torej bo tudi petja v obilju. In med njimi je lušno biti. Pridite na božični dan v nedeljo 25. decembra vsi v Slovenski delavski dom, Waterloo Rd. Pozdravi!

—Anton Jankovič.

Morje napak

Ljudje, ki iščejo napake, hibe in grehe samo pri drugih, bi storili dobro delo, če bi začeli tudi sebe omivati z milom.

Tole mi ne gre v glavo?

Razne verske organizacije in pa tudi nekatere politične, med njimi progresivna stranka, so na minulem zborovanju organizacije združenih narodov predlagale, da naj prepove v prihodnji vojni uporabljanje atomskih bomb. Čemu se bi svet rajše ne potrudil odpraviti vojne in vzroke zanj, to mi nikakor ne gre v glavo!

ALI želite svojim priredbam čimveč moralnega in gmočnega uspeha?

OGLAŠAJTE JIH V PROLETARCU!

Joško Oven:

RAZGOVORI

Najvažnejša novica v zadnjih tednih je skoro gotovo poraz delavskih vlad v Avstraliji in v Novi Zelandiji. Kapitalistično časopisje in radio je to novico pozdravilo z bombastičnim veseljem — češ, zmaga privatne iniciative nad diktatorskim socializmom. Se posebno našim sto procentarjem in rdečozrcem, katerim je že dalj časa primanjlovala potrebne municije za streljanje socializma, je ta "voxpopuli" imetno došel. Sedaj se pa koncentrirajo za zmago v Angliji, kjer bodo volitve v prihodnjem letu.

Če bi podrobneje analizirali koliko je zares bilo pravega socializma v teh deželah, bi morali priznati, da razen gotovih doleč v prid organiziranemu delavstvu in pa gotovih kontrol nad privatno industrijo — da zelo malo. V Avstraliji, Novi Zelandiji, kot tudi v Angliji, je bil in je še danes kapitalistični sistem in privatna lastnina. Če je kapitalizem bil in je obdavljen v teh deželah, ni to vzrok socializma ampak vojna in pa nekdanje slabo gospodarstvo privatnega kapitalizma. Pa saj so ogromni davki tudi v drugih deželah, naprimer pri nas in v Kanadi, kjer menda še niso socialisti na krmilu. Drugič, ako kdo primerja gotove socialistične kontrole, socialno in zdravstveno zavarovanje v Angliji ter druge delavske ugodnosti k pravemu socializmu — je v silni zmoti. Socializem zahteva gotove pogoje kakršnih ni danes še nikjer na svetu — najbližje mogoče tukaj pri nas, če bi bilo dovolj socialistov. Dajati gotovo stranko in ljudi na krmilo še ni vstop v socialistično družbo, kar najbolje vidimo v Angliji, kjer se Bevinova vnanja politika prav nič ne razlikuje od Churchillove. O tem bi lahko še veliko govoril.

O zgodovini Mehiki (Nadaljevanje.)

Carranza, kateri je dnevno zgrubljaj teren, je skušal to ponovno revolto Zapatovih agraristov zadušiti z ognjem in mečem. Poslal je zloglasnega generala Pablo Gonzaleza z večjo armado v državo Morelos z nalogo uničiti zapatiste. Gonzales je to nalogo z veseljem vršil. Požigal je skromne indijske vasice ter obešal in streljal vse kar mu je prišlo pod roke. Ali vsi ti njegovi napori so bili zaman. Zapata je bil dan za dnem močnejši. Končno se je ta človek (Gonzales) poslužil zvijače. Odprto je prestopil na stran zapatistov in je kot v zagotovilo svojega spreobrnjenja dal ustreliti večje število svojih lastnih vojakov in častnikov. Po daljšem opazovanju je bil Zapata prepričan, da je ta človek res na njegovi strani. Ker je potreboval pomoči na pram Carranza, je sprejel ponudbo sestanka na neki haciendi dne devetega aprila 1919. V spremstvu samo nekaj njegovih zvestih pristašev je vstopil tisto jutro na prostrano dvorišče, kjer je na obeh straneh v "špalirju" stala častna straža. Zadošle so pozdravne trobente in istotako strojnice. Zapata je padel smrtno zadet, razstreljen skoro na dvoje. Od njegovih prijateljev je ostal živ samo eden, katerega so pustili morilci živeti — misleč, da je mrtev. Naslednji dan desetega aprila je Gonzales pripeljal Zapatovo truplo v mesto Cuautla, kjer je bilo javno razstavljeno in svarilo

vsem upornikom. Tako je umrl eden največjih mehiških revolucionarjev, ki je zares veroval, da zemlja spada onim, kateri jo obdelujejo. In ta njegova vera — "Tierra y libertad", je danes vera in rešitev milijonov na Balkanu in neštivilnih milijonov v Aziji. In kadar na svojih potih po Mehiki, še posebno v njegovih domačih državah Morelos in Guerrero, gledam sledove njegovih bojev, kateri so še danes vidni — in pa ko opazujem nove močno organizirane "Ejide" nekdanjih peonov, kateri imajo danes svojo zemljo, mi pride na misel podoba tega človeka in črni mehiški obleki, z ogromnim sombrero (klobukom) jahajoč na belem konju. Da, Emiliano Zapata je izvršil svoj nalog.

Po poteku svojega predsedniškega termina je Carranza, vedoč, da ne bo izvoljen, postavil neko njegovo lutko za predsedniškega kandidata. Obregonu in mlademu Callesu to ni bilo všeč. In ko se je Adolfo de la Huerta, guverner države Sonora, odprto zoperstavil, sta se mu takoj pridružila Carranza, videč da so mu ure štete, je skušal z večjo armado pobegniti v Vera Cruz. Ali na pobegu je bil premagan. Ušel je v gorovje, kjer ga je njegov stražnik ponoči v spanju ubil. Šest dni pozneje so pripeljali njegovo truplo v glavno mesto, kjer je pokopan. Pač žalosten konec.

Po smrti Carranza je postal de la Huerta začasni predsednik. Še isto leto je bil izvoljen Álvaro Obregón v stalni predsedniški termin, katerega je nastopil v novembru. Obregón je bil creol, az in Madero. Ali ni spadal med aristokratske sile kot sta ona dva. Njegov stari oče in mati sta bila Spanca, navadna delavca. Obregón je bil navadni farmar — (rancero) ali kot sem že prej omenil, bil je zelo spreten diplomat in dober državnik. V svoji politiki se je nagibal na levo, v kolikor je bilo to takrat mogoče. In vse te njegove čednosti in spretnosti je on v resnici potreboval, kajti dežela, katere predsedništvo je on prevzel, je bila v silnem neredu. Ne samo, da je bilo več kot tri tretjine prebivalstva nepismena, tudi gospodarsko je bila v popolnem kaosu. In če vzamete še domačo aristokracijo, bogate veleposetnike, cerkev in tuji kapital — lahko razumete njegov položaj.

(Dalje v prihodnji številki.)

Nashe gibanje.
Kadar koli pobereš naš list, še posebno zadnje čase — opazim, da je zmanjkalo zopet enega izmed nas. Včeraj je bil Blaž Kaltinger, danes Andrej Božič. Drug za drugim — kot da je tu že jesen. Ko sem bil zadnjič v Clevelandu, menda je dve leti, sva govorila z Andrejem, dal mi je še prispevek za Proletarca. Bil je napreden delavec, ponos svojemu razredu. Njegovi ženi in hčerka naša iskreno sožalje — Andreju pa časten spomin!

Še eno leto pa bo prva polovica dvajsetega stoletja v zatonu. Velikanski dogodki so se izvršili v tej dobi ne samo na političnem, socialnem ekonomskem polju, ampak tudi v drugih panogah kot na primer v tehniki. Avtomobil, letalo, brezžični brzojav, radio, atomska bomba itd. Dve svetovni vojni, razpad avstrijske

monarhije, Ruska revolucija, porod fašizma, rojstvo in padec španske republike. Nova Jugoslavija, Kitajska osvobodena itd. A vse tisto o čemer smo sanjali in delali mi, še ni pridobljeno. Delo nas še čaka.

Vsem sodrugom in prijateljem širom Amerike vesel Božič in srečno Novo leto.

Pridite na božič k nam

Cleveland, O. — Vsako leto na božični dan prireja Slovenski socialistični klub št. 49 v Collinwoodu, plesne veselice. Namen teh prireditev je, prvič, nuditi našim prijateljem in somišljenikom priliko prijateljskega sestanka, da se malo pogovorijo med seboj in obudijo spomine na tiste pretekle dni, ko smo imeli v naši naselbini, kakor tudi drugod, živahno socialistično gibanje. Drugi naš namen pa je, da se, ako mogoče, pomaga raznim ustanovam in delavstvu koristnim organizacijam.

Tako bo naš klub št. 49 imel tudi letos na božič, to je v nedeljo, dne 25. decembra ob 8. uri zvečer svojo plesno veselico v dvorani Slovenskega Delavskega Doma na Waterloo Road. Člani kluba smo sklenili, da polovico morebitnega preostanka pošljemo v tiskovni sklad našega lista Proletarec, kateri zadnje čase to podpora nujno potrebuje. Vabim torej vse naše somišljenike in prijatelje, da pridejo ta večer, ako le mogoče, na to našo zabavo v Slov. Del. Dom. Na ta način bodo pomagali delavskemu listu Proletarcu, ki je slovenskim delavcem v Ameriki še vedno potreben.

Torej na svidenje v nedeljo, dne 25. decembra ob 8 uri zvečer v Delavskem Domu. Igral bo znani Vadalov orkester in vstopnina je samo 75 centov.

— Matt Petrovich.

Časi se spreminjajo

Chicago, Ill. — Ko človek čita časopise, dobi veliko upogleda v vsake vrste nepravilne ter nesreče. Četokrat si je zla ljudstvo samo krivo. To pa zato, ker poslušajo samo eno plat zvona, pa bil ta zvok prav ali ne. Po njemu se hoče ravnati, misleč, da je to pač najpraviša pot, posebno še ako misli na rešitev svoje duše.

Strašilo s pogubo duše prihaja največ iz katoliških dežel. Ako se ne ravnajo po verskih predpisih, potem si izobčen iz cerkve, si proglašajo za komuniste in sredi zakramenti so ti odpovedani.

Glej ga no vraga, jaz pa sem se sam izobčil iz cerkve in to že leta in leta nazaj.

To pa zato, ker verujem samo v delo in poštenost. Vrhovni poglavar te verske burkizacije je seveda sveti oče v Rimu. On je v teh vzruženih časih najbolj v skrbah, kaj bo z njegovimi ovčami, ako se bo ta zlobni komunizem po svetu še bolj razširil. Seveda, glavari sedanjega reda v naših deželah se boje, da se bi njim in človeku s tiaro slabo godilo in da bo po božjih zakonih ves svet ferdaman, njegove (vatiškanske milijone) pa bi volkovi "grizili".

Kaj vera — denar, denar, to je pravi bogec.

Svet je imel že dve svetovni vojni, videl in skušal je veliko gorja in videl je klanje nedolžnih ljudi v masah. A vendar vzle temu vsa ta grozodejstva človeštva še vedno niso dovedla do prave miselnosti.

Cemu je v obeh svetovnih vojnah tekla zgolj kri delavcev in kmečkih sinov? Kje so si riskirali kožo kaplani ali pa prebivalci v Vatikanu? In kje kapitalisti? To je, na kar bi moral pomisliti vsak delavec in to s polnim umevanjem. Če pa bo verjel v dogme, v vraže in v druge neresnične stvari, bodo v Vatikanu še imeli obilo lohodkov.

Ravno tako se je čuditi mladini, ki se je vrnila iz bojnih polj, pa se je na njih — kar se človečnosti tiče — prav malo naučila.

Mislil sem si — no, sedaj, ko so vsi ti fantje šli skozi tolikšnje preizkušnje, gotovo so se v njih veliko naučili.

Predstavljal sem si dalje, da bodo v tem novem razgledu, ko so toliko prestali v vojni, ustvarili kaj boljšega — kak nov socialni sistem v delavskem duhu. Pa je ravno nasprotno. No, potemtakem ni čudno, da se kapitalizem norčuje celo z onimi

svojimi pristaši, ki obljubljajo drobtine namesto odpravo kapitalizma.

Rekel sem, da obe svetovni vojni nista ljudi spametovali toliko, da se bi znali tretje obvarovati. Potrebe po svetu gledajo kot da so jim oči zavezane in ničesar ne zapopadejo.

Potem pa ti tak človek reče, kadar je ob vsa sredstva, "ja, kam jadrmo!" Ne prizna pa, da je zašel v mlako po svoji lastni krivdi.

Zlo je, da zastran takih ljudi zadene enaka usoda tudi one, ki poznajo vzroke nevesnečnosti razmer. Toda ker so v manjšini, morajo v enake posledice kakor ostala masa.

Poskusil sem že neštetokrat takim ljudem tolmačiti prave vzroke in kako se jih naj iznebimo.

Nedolgo tega sem se sešel s prijateljem, pa ga po običajnem pravilu vprašam: "No, kako kaj?"

Odgovori mi, da bi lahko ozioroma da bi moralo biti boljše, a da ne gre pa ne gre na boljše. Nato mi začne naštevati svoje pritožbe.

Odvrnil sem mu, pa vljuden način, da takih pritožb kot so njegove ima nešteto ljudi in enako tudi njegovo umsko bolezen ima nešteto ljudi.

"Kaj misliš s tem?" mi pravi. Tolmačil sem mu, da so zdravila za vse stvari in bi koristile njemu in drugim, ki se enako pritožujejo, a nič ne store.

Vem, da si je mislil: No, sedaj mi bo pa Renar kaj smešnega povedal. A ko sem mu začel dopovedovati in on, me je pa začel debelo gledati.

Tako je teklen najin pomepek precej časa. Uvidel sem, da socialne probleme le čuti, nič pa ne zapopade vzrokov. "Ali čitaš kak delavski list?" ga vprašam.

Ne, ne ve o nobenem ničesar. Pa tudi drugače ni vedel drugega kot kaj grajati, a na kakšne izboljšave se ne razume. Namreč ne v socialni in v ekonomski uredbi. Taki so ljudje in zato je tako kakršni smo ljudje.

— Charles Renar.

Lov na "špijone" je sedaj v 'sezoni' kot je lov na divjačino

(Konec s 1. strani)

je bil Titov prijatelj, kakor so bili do znane izjave kominforma skoro vsi drugi komunisti.

Trajo Kostov je bil v zvezi s svojim znanjem krivde obsojen v smrt, drugi, ki so prestopke priznali, pa so dobili zaporne kazni.

Čistka v Albaniji

Najprvo se je izvršila čistka proti "titovcem" v Albaniji. Njen prvi bivši premijer je bil obsojen v smrt in več drugih, nekaterim pa se je posrečilo pobegniti preko meje v Jugoslavijo.

Jugoslavija je Albaniji po vojni veliko pomagala, posebno z živci, dasi je bila zanj sama v potrebi. In pomagala je na razne načine Madžarski. Toda ti ne sme biti nihče hvaležen, ali biti Titov prijatelj, ker je to sedaj v očeh kominforma zločin. Vsi "nezanesljivi" so vsled tega na ali drug način "likvidirani".

Vrhovno vodstvo ter poveljstvo v izvrševanju te taktike je očitno v kremu (kremlinu). Je brezobzirna in nikomur ne prizanaša.

Zgrajanje in posnemanje

Zapadni svet se nad njo zgraža. Označuje jo za barbarizem in za kršenje vseh načel civilizacije in justice.

A imeli smo in imamo še sorodne obravnave tudi v tej deželi in v Kanadi. Na obravnave v New Yorku, ki je trajala mesec, je bilo obsojenih vseh enajst obtoženih komunistov, nihče seveda v smrt. Dolžili so jih, da delujejo za nasilno strmovaljenje ameriške vlade in da so člani stranke, ki propagira to idejo in pa komunizem. Smeli pa so se braniti in to jih je stalo za advokate tisoče dolarjev.

Poleg te se vrše ali pa so se vršile obravnave tudi proti ljudem, ki niso komunisti. Obtožba proti njim pravi, da so sodelovali z rusko špijonsko agencijo ter ji izdajali skrivnosti iz arhivov zvezne vlade.

Tako torej iščejo špijone ne samo onokraj "železnega zastoja" pač pa tudi v državah zapadne demokracije. To so v glavnem "posledice" mrzle vojne in veliko ljudi trpi radi nje.

OD PRVE SVETOVNE VOJNE PA DO SEDAJ PO SVETU VELIKO SPREMENB

(Konec s 1. strani)

svetovne vojne izšla kot druga najmočnejša država na svetu.

Pod carji je bila primitivna agrarno in industrialno. Le plemstvo in drugi bogataški sloji so živeli v razkošju. Za blaginjo muža in fabriškega delavca se ni nihče brigal. Boljševiška revolucija je s starimi privilegiranci temeljito opravila — in to na dokaj nasilne načine. Zapadni svet ji je take metode jako zameril.

Danes vidimo, da kapitalizem njenega zamaha ni mogel ustaviti. Ne z intervencijo, ne z blokado, a borba pa je le nastala med dvema svetovoma na stem planetu — ki je zdaj poosebljena pod označbo "mrzla vojna".

Največji dogodek v tem letu pa je zmaga takozvane komunistične revolucije na Kitajskem. In to je bila res zmaga proti domači reakciji in korupciji in ob enem proti staremu imperializmu zapadnih sil.

Vodja nove Kitajske, Mao Tse Tung, je prišel 17. decembra v Moskvo čestitati Josipu Stalinu k njegovi sedemdesetletnici. In res je Jože v svoji življenjski dobi veliko preiskusal in veliko doživel. Umevno, da se izidov, kakršni so, raduje. A še so oblaki nad njegovo deželo kot so tudi nad našo. Kajti ako ne pride med njima do pomirjenja, nas čaka nova katastrofa.

Miško Kranjec:

Fara Svetega Ivana

ROMAN

(Nadaljevanje.)

Giza je bila zmedena in nemirna, pri obedu pa se je že pomirila. Manca in Oliva sta strahno zabavljali in Manca je ves čas trdila:

"Se vidi, da je prišel prav naša! K Rožmanu je komaj pogledal! Umaknila sta se v konferenčno sobo in nekaj šepetala. Viš, France, vedno sem rekla, da je Rožman taka rit. Ti pa le, da je dober, a mehak. Da, če bi ne bil, kar sem rekla, bi ne bil mehak!" Tako ostro Manca že dolgo ni govorila in Matija se je smehljaj.

"Ali si videla," je rekla Oliva, "kako se je Šmon ves čas slišal okrog njega? Gotovo mu ima kaj posebnega povedati!" "Kaj drugega pa!" je pohitela Manca. "Tožari, vmes mu bo pa povedal kak vic iz lanskih Kopriv! Saj jih nadzornik rad posluša, samo mastni morajo biti, od ritk pa še kaj. Fej! Saj se poznamo!"

"Ali pri Pavli še ni bil?" je vprašal France. S Pavlo je nadzornik prejšnje leto "šmiral", kakor so rekli. Ljubezem je bila sicer že v zatonu, a še ni umrla.

"Seveda sta se že pozdravila," je rekla Oliva. "Pomemben pogled je bil!"

"Si neumen!" je rekla Manca Francetu. "Če še ni bil, pa bo! Zvečer bomo videli, kakšno bo slovo! On se bo kje 'zamudil', Pavla pa se bo zgubila na sprehod. Saj je 'krasni maj, cvetoči maj', je zadelokotirala. "Danes te, Oliva, ne bom potrovala za sprehod! Glej, da si ne boš vsiljevala!"

"Mar mi je!" je rekla Oliva. Gizo je to klepetanje pomirjalo. Ko je odhajala, je že boljše volje rekla:

"Fige držite zame v žepih!" "Glej, da se ne boš spozabila in preneglajla," ji je svetoval Matija. "Mirne živce, pa bo. Kleikalci so junaki, če vidijo pred seboj slabice!"

"Ne dam se pa ne!" je še odvrnila. Zdal jo je bil tu Matija, ko sta se o vsem pomenila, tudi za primer, če zleti iz službe, si je že opomogla.

2

Stvar pa je bila vendarle hudo resna. Nadzornik ni prav nič prikrival, da je prišel s posebnim namenom. Ko je v eni uri odpravil dva druga razreda, je z Rožmanom ob strani prišel v njen razred. Spravil se je takoj izpraševati in iz otroke mučil vso uro, da so prišli skoraj vsi na

spoda kaplana, da bo slišal resnico, ki je tako razburila vso faro, kakor pravijo. Preden pa začnete z izpraševanjem, želim, da pokličete gospoda kaplana, da bo slišal resnico, ne pa živel od legend.

"Zakaj pa kaplana?" je vprašal nadzornik "sicer mirno, a je le nagubal čelo. "Kaj pa ima on pri tem opraviti?" Giza ga je gledala začudeno, nato pa vzklila:

"Če ne njega, pa vsaj mežnarja!"

(Dalje prihodnjič)

KOMENTARJI

(Konec s 1. strani)

ske demokratske) stranka. Čemu razne katoliške organizacije ameriških Slovencev ne pošljejo protestov de Gasperiju proti takemu ravnanju s Slovenci pod Italijo, in zakaj se ne bi pritožili tudi v Vatikan? Mar si ne upajo in le v "A. d." izražajo svoje kritične misli o svojih verskih tovariših v Italiji?

V "Jutru brez sonca" se je Ivan Jontez izkazal za velikega prijatelja taktike, kakršno označja Lemont, četudi ni hodil in se ne vozil k maši in ne dajal za maše. A dobe se ljudje, ki lahko Lemontarjem pomagajo boljše na kak drug način kakor z naročanjem maš. Ta Ivan Jontez, ki sedaj veliko piše posebno v "A. D.", je povsem nekaj drugega kot oni, ki je nekoč "brenkal" na socialistične citre.

Leo Fisher od "Narodnega glasnika" potuje po naselbinah v prid svojega lista s predavanjem "o pravem stanju sedaj v Jugoslaviji." Seveda je to predavanje kominformno. Da, ljudje pri "N. G." so se izkazali Titu za usluge in razne pogostitve, ki jim jih je nudil, zelo nevhvalne. Leo Fisher je v reklamnih plakatih in v oglaših v listih slikan v uniformi ameriškega vojaka — torej za reklamo med nepoučenimi zelo dobra "poteza". Da, "znat se mora!"

Ubežni škof Rožman si je ameriški kontinent že do dobra ogledal — severni in južni. V Argentini in v Zedinjenih državah so ga v slovenskih naselbinah verni ljudje sijajno sprejemali, ga častili in pogostili kot se spodobijo kadar škof pride v goste. A vzlic temu ni verjetno, da se počuti srečnega, kot se ne drugi ubežniki iz Jugoslavije, med njimi razni politiki ter neka duhovnikov. Kar se navadnih ubežnikov tiče — pa se pritožujejo eni nad sponserji in sponserji nad njimi. Par ubežnikov izmed drugih narodnosti je že storilo samomor — češ, da jim je šlo tu še slabše kakor v koncentracijskih taboriščih.

"Svobodna beseda" še vedno vztrajno tekmuje za "A. D.", Petrom Koprivo ter z drugimi takimi, ki mislijo, da je treba Tita na kak način vreči s sedla. A na drugi strani pa so kominformovci prav s tako mislijo še bolj "agresivni". Čudno, da se proti tolikani premoči Tito še vedno drži — kar se kominforma tiče — že nad dvajset mesecev, in še dalje, kar se tiče njegovih drugih sovražnikov, ki so borbo proti njemu veliko preje začeli. So pač "čudne stvari", a razumljive, ker niso ne stare ne nove. Le vedno nekam sorodne druga drugi.

Proč vrženi glasovi

Delavci, ki volijo za kapitalistične kandidate, zavrejo svoje glasove.

PRVA SLOVENSKA PRALNICA

Parkview Laundry Co.

1727-1731 W. 21st Street

CHICAGO 8, ILL.

Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno

TELEFONI: CAnal 6-7172-6-7173

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

ADRIA PRINTING COMPANY

Tel. Michigan 2-3145

1838 N. HALSTED ST.

CHICAGO 14, ILL.

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

ALBION HOTEL CORTEZ, FLORIDA

Vsi, ki si želite zimske počitnice, pridite v solnčno FLORIDO. Imam na razpolago čiste sobe, okusno domačo hrano, razna zabavišča, ribolov, kopališče, sončno kopel — torej vse kar si želite na počitnicah. Cena zmerne — SAMO \$4.00 na dan za osebo. Samo soba \$1.50 na dan.

Pridite in se prepričajte!

NASLOV: ALBION HOTEL, CORTEZ, FLORIDA
ANDREW SPOLAR, lastnik

Don't Mean What They Say

Leaders of the American Medical Association spoke out frequently and fervently in Washington against "nationalization of medicine" and against "socialized medicine."

We—as surprising as it may sound—have considerable sympathy with what they said.

But we're strongly opposed to what they meant!

They talked about what might happen to the medical profession if it became government controlled—and they painted a frightening picture.

But what they actually meant was that they were going right ahead with their fight against national health insurance.

From our viewpoint, the AMA has a perfect right to oppose federal health insurance—although we think the organization is taking a narrow, short-sighted view in doing so.

But we can find no justification whatever for the completely phony propaganda campaign the AMA is waging in an effort to prevent enactment of the Truman health insurance program.

Nobody familiar with the situation can argue successfully that the nation's people have adequate health services.

The argument that the voluntary health insurance plans are adequate simply doesn't hold water.

A number of liberal organizations—including the CIO—believe that federal insurance can solve the problem.

The AMA challenges this view, which is OK. But the AMA has no moral right to paint a completely false picture of national health insurance. Its campaign is based on deceit and dishonesty.

—CIO News

Sawyer Sees a Trillion-Dollar National Income — with Big 'If'

Our annual "national income," now about \$200 billion in the next 50 years will quintuple to \$1,000 billion, which is a trillion.

That's what Secretary of Commerce Charles Sawyer predicted, and he is a hard-headed business man not given to indulging in "pipe dreams."

But, Sawyer added, before we can boost the national income to a trillion dollars, and raise the American people's standard of living to unprecedented heights, we must find the answer to "one great question that stands squarely and obstinately ahead of us."

That question is:

"How shall we divide equitably among consumers, labor, management, capital, agriculture and government their share of production?"

If we solve this old riddle, Sawyer said, there need be no "class warfare" in America.—Labor.

Australia's Election

PEOPLE WILL GO a long way for comfort. Conservatives are turning to Australia and New Zealand for same. The defeat of Labor governments down under is hailed as a sign that Britain's Labor government can be toppled over next year and that conservatism has a chance of creeping back elsewhere—maybe in the United States.

Those who are looking for conservative straws in the wind, however, should not be misled by the slender victory of the Liberal-Country coalition over Labor in Australia. The Liberals are the heavy end of the coalition. The Australian liberals are much to the left of liberals in the United States. An Australian correspondent in the current issue of the Commonwealth writes that both Labor and Liberal parties "reject capitalism as Americans know it; both are committed to the welfare state, competing with each other for popular support by fostering social services."

In New Zealand, the Nationalist Party, which defeated Labor, was pledged to continue public housing, socialized medicine, nationalized banks and railroads, the dedication of one-third of the budget to social services. According to the U.S. News: "As New Zealanders see it, they just voted for a change. They did not vote for an end to the welfare state."

Statements by the winners in both New Zealand and Australia—given since the elections—indicate that they do not intend to turn back the clock. Social services provided by the retiring governments will continue to be provided. In New Zealand there will be "no more socialization," which means the government will probably stop buying up coal mines, for example. In Australia development of private business and investment will receive more encouragement, but "reforms" put in by Socialists won't be reversed. To that extent, neither the New Zealand nor Australia elections was a return to the old conservatism which the Socialists had upset.

As we Americans understand a conservative party, there was none in the Australian or New Zealand elections. The political future of the United States isn't going to be decided by elections in Australia, New Zealand or Britain. Roosevelt's New Deal, which American conservatives still are fighting, saved and strengthened capitalism in this country. The New Deal and the Fair Deal policies would be conservative stuff down under—much to the right of the winners.—Chicago Sun-Times.

What's Happened to Landlord's Patriotism Since Hide was Saved

The Realtors and the Landlords were in the front row shouting patriotism and making all kinds of promises when the boys marched off to the battlefields.

What has happened since the shooting ended? An example is the situation in Enid, Okla., where the Air Force has a large base.

Succeeding in their efforts to have ceilings lifted, the real estate interests have now boosted rents so high that it is impossible for men at the base to get homes for their families, military authorities reported.

Also the real estate promoters have reneged on promises to put up additional housing for the airmen if the government kept the base in operation.

To top it off, their spokesman urged that "a subsidy is the only answer to this problem." In other words, if Uncle Sam puts up the money they'll put up the houses and collect the gravy.

Dissension in the Ranks

For the second time in two years the American Medical Association has lost one of its press agents. David Brown tossed up his \$15,000 a year job because, he said, he couldn't take the AMA's tactics in fighting the President's health plan.

Is there a doctor in the house?

The House of Representatives, during discussion of the Social Security Act amendments, was told that newspaper editors and publishers almost never retire when they reach the age of 65, which accounts for some of the bewildered ideas that are found on the editorial pages.

A lady had just purchased a postage stamp. "Must I stick it on myself?" she asked.

"Positively not, madam," replied the postal clerk. "It will accomplish more if you stick it on the envelope."

PEOPLE DO IT

By Henry Jones

The girls at Jones Commercial High school made a bonfire of those babushkas they used to wear over their heads. Blame it on the urgings of Chicago Tribune columnist Savage. He said these "regimented rags" were fit only for "potato digging time on a Soviet farm."

The girls showed they were real red-blooded American girls, whose thinking is done for them in the Tribune Tower and not over in the Kremlin, and that they'll have nothing from their shoulders up in common with their sorrowing sisters under its influence.

It's a wonder they don't go a bit further, and put all their Tchaikovsky records onto the fire, and all the platters that arrangers have made out of Tchaikovsky's melodies, and anything of Tolstoy's or Dostoevsky they may have.

Without swallowing any of these press reports of Russian claim to priority in invention, just follow the claims long insisted upon here of what comes from Russia, and throw that on the bonfire too. For instance all the police methods based on Dostoevsky's "Crime and Punishment," all the psychology based on Pavlov's conditioned reflexes, all the chemistry based on Mendeleev's periodic table, including our capacity to conceive such things as U-238 and U-235, and the consequent atom bomb.

Or, returning to more homely matters how about that columnist's pants? All the old pictures of ancient civilizations look as though the gentlemen wandered around in nightshirts or with a sheet thrown over them, until some Scythians wandered down into Persia and thereabouts from what's now Russia, clad in leathern breeches. Even if Pravda hasn't claimed the invention of pants, a look at Well's Outline of History ought to be enough to convince us that they go with the babushkas into the bonfire too. And to make it complete how about all the alphabetic government and new and fair deal techniques patterned after Kremlinism? Or perhaps better just those alone, and save the babushkas, the books, the music and the trousers.

• • •

The Belgians have captured and disarmed two native Congo chiefs who made a nuisance of themselves by fighting their latest feud with machine guns and hand grenades. The authorities asked them why they had resorted to these instead of to the traditional bows and arrows. The chieftains replied: "We wanted to be civilized, too."

• • •

Much of Christmas cheer this year may be as mechanical as that

Why Most 'Economy' Talk is a Fake

This newspaper always has been and is now for real government economy. There is no excuse for wasting even one of the people's dollars. But the Taft-Republicans, Byrd-Democrats and National Association of Manufacturers are indulging in political propaganda fakery when they talk of cutting Uncle Sam's annual expenditures by as much as \$10 billion.

The reasons why such talk is a fake have often been pointed out by LABQR. Confirmation of our stand came from two impressive sources.

Senator O'Mahoney of Wyoming, who heads the Senate-House Economic Committee, said "the only substantial way of reducing expenditures, beyond what the President has attempted, is by further curtailing outlays necessary to combat Communism, to prepare for national defense, and to meet obligations arising from past wars."

O'Mahoney backed up that statement by explaining that such things as defense, veterans' benefits, foreign aid and interest on the war debt now take 75 cents of each dollar spent by Uncle Sam.

The same kind of financial facts were pointed out in an "Editorial Research Report," written by experts who are paid to prepare impartial information for newspaper editors, most of whom will not make much use of this particular report. Among other things, it says:

"Various welfare programs, which are a favorite target of spending critics, represent a relatively small share of the total budget."

Vice is a monster of such frightful mien as, to be hated, needs but to be seen; but, seen too oft, familiar with her face, we first endure, then pity, then embrace.—Pope.

Now is the time of year when rich men reduce their income taxes by "establishing losses" on stocks, a New York "Times" financial writer points out. As the end of each year approaches, the wealthy start selling stocks which have gone down in price. They deduct these "losses" from their incomes, thus reducing their tax. Early in the next year, they can buy the same stocks if they wish. The only loser is poor old Uncle Sam whose tax laws are full of "jokers."

THE MARCH OF LABOR

ALL PASTORS OF CATHOLIC CHURCHES IN CONNECTICUT WERE SENT A LETTER BY BISHOP H.J. O'BRIEN ASKING THAT REPAIR AND CONSTRUCTION WORK BE DONE BY UNION LABOR.

DURING THE LAST WAR ONE-HALF MILLION SMALL BUSINESSES IN THE U.S. WENT OUT OF BUSINESS.

437,000 WOMEN OVER 65 ARE JOB-HOLDERS IN THE UNITED STATES.

A GOOD UNION MAN BUYS UNION LABEL GOODS. A GOOD UNION MAN WEARS GOOD HATS AND CAPS — UNION LABEL HATS AND CAPS.

LITTLE LUTHER

By JOHN PAINE

"Merry Christmas, Pop, and lots of 'em," Little Luther shouted, rushing to open the door of Mr. Dilworth's new yellow Cadillac convertible as it slowed to a halt outside the garage door.

"Thanks son, but can't you wait until I park before you open the door?" asked Mr. Dilworth. "And what's this Merry Christmas business anyway? It's still November."

"Well, November is the 11th month and December is the 12th. When November ends, December begins. So when November begins, Christmas is just around the corner."

"Just around the corner," Mr. Dilworth observed wryly, "like prosperity when Hoover was President. Ooops, what am I saying? I must be very tired."

"Tired, Pop? What happened? Did you work today?"

"Luther, stop that nonsense. What's on your mind? What do you want? The last time you opened the door for me was the day before your birthday."

"I really don't want anything —yet. I'm simply trying to tip you off that Christmas is practically here and it raises certain practical problems. Like, for instance, a bonus for me."

"You, too, Luther? Why, I just spent the afternoon convincing my little union—I mean the Dimity Diaper Workers Independent Benevolent Assn.—that this year a Christmas bonus is impossible."

"But, Pop, bonuses go with Christmas the way trees do. And without a bonus, I won't be able to buy gifts for my friends. Think what will happen to my reputation."

"Your reputation? What about mine? If I give you a bonus after refusing one to my workers, that would be discrimination. You're always talking about ending discrimination. I think this is a fine time to prove I'm following your advice."

"Aw, quit the kidding, Pop. You know I'm in a different category from your workers. Why, I have to live—I mean I live with you. And I respect you. And I..."

"Now, Luther, you'd better stop..."

"And I never throw spitballs at you when you turn around. Nor do I let the air out of the tires of your car. Nor do I..."

"Luther, go away before I..."

"And I never draw pictures of you with horns and a tail, either," said Luther, giving up on the bonus issue but running away fast enough to escape a session in the wood shed.

Eureka — Says Wherry

Senator Wherry (R, Neb.) proudly announces that he has found the catch in the Fair Deal. Abundant life, prosperity, security and happiness — the general welfare — says Wherry, have to be paid for. And he says the price is toil, sweat and taxes. It's still a bargain.

Wherry's crowd, of course, is the special interests who neither toil or sweat. They live on dividends. And since the spare-the-rich tax bill was passed by the Republican 80th Congress, Wherry's crowd hasn't had so much experience with taxes either.

You Don't Say!

The National Coal Association recently presented a study to its members showing that "a large segment" of the industry had a labor cost of \$17.88 per man per day, including fringe costs, which they contend is \$2.75 and hour based on a 6 1/2 hour work day. Then the Association pointed out that with such costs, it meant that the labor cost on a ton of coal was about \$3.00.

Now we ask: where is "the large segment" spoken of and who are the miners — and where are they — who get about \$2.75 an hour!

—The Progressive Miner

Soybean Father

Soybeans were virtually unknown in the United States 20 years ago, when William J. Morse, who had been carrying on experiments with the crop for the Department of Agriculture, went to Asia for further study. He brought back plants of hundreds of varieties.

Interest in the crop boomed, until production reached the present 200 million bushels annually, an important source of vegetable fats for food and industrial uses.

W. J. Morse retired after 42 years with the department, hailed as the "father of the soy-bean in the United States." He plans to write a book about soybean foods.

You Can't Win!

This is being written on Wednesday, December 7, which, if you remember, is the anniversary of the Japanese attack on Pearl Harbor.

That was a historic day only eight years ago. It marked the beginning of the end for Nazi Germany and Imperial Japan. Since then we Americans have participated in and won the greatest war in history. We hounded Adolph Hitler to his death. We hanged some of his closest cronies. We reduced the sacred Japanese Emperor to a puppet.

But what did anybody gain by that victory?

Today, just a few days before the top holiday of the Christian world, in which most Americans proudly proclaim their membership, we are better prepared to slaughter our fellow men than ever before. We are fearfully preparing for still another war. Those of us who think about such things must admit that civilization is less safe today than it ever has been within the lives of living men and women.

It seems that in his quest for happiness and security and brotherhood man is doomed to failure. He can't win.

Certainly, victories on far-flung battlefields have not made Americans happier and more peaceful at home. Nor have the destruction of foreign dictators added to our freedom.

Today, more than ever before, we are placing our fate in the hands of a government that is dedicated to the preservation of an economy that breeds class inequalities. On the political and economic fronts power and self-interest, not justice and the general welfare, motivate the actions of individuals and groups. And while the little people of America are subjecting themselves to increasing controls, as a nation we are rushing through financial deficits toward financial collapse.

Why have we not won the things for which men were willing to fight and die—security, justice, brotherhood democracy, peace? May it not be that we have been fighting the wrong enemy, and that those benefits which everyone seeks are not possible under an economy that is based upon human exploitation?

How much better the world might be if the people of every nation had annihilated the evils of class injustice which a private-profit economy breeds within their own nations. And if they had inaugurated the true democracy of socialism before the compulsions of capitalism took the world through two world wars and headed mankind toward another.—Reading Labor Advocate.

THE LAST WORD

By Duffy

It takes all kinds of things to make up the world's events, and one day's issue of a newspaper proves it.

Noted with interest that three million dollars has been contributed in three years to the Damon Runyan cancer fund. Now three million bucks is a lot of money, but in the three years it took to get that dough, the American people spent more than three billion dollars for liquor, and another three billion for candy and cigarettes, and countless billions more on a lot of other things we'd all be better off without.

Another interesting item is that Uncle Sam will loan Afghanistan \$21,000,000 to irrigate some dry land they've got. Meanwhile, Navajo Indians in America have been pleading for a few bucks to keep from starving — but so far — no soap from Uncle Sam.

On the same page with Afghanistan is the story of Percy Coplon who started a 100-day fast to take off some of the 357-pound bulk he was carrying around. He died on the 93rd day of his fast after losing 110 pounds. The question is: Why didn't Percy start dieting when he started to get so fat?

Bill "Bojangles" Robinson, the famous tap dancer, also died on the same day, aged 71. He was one of America's greatest. He made as high as \$2,000 a week for many weeks, yet when he died, friends were preparing to stage a benefit to help pay his hospital bill — for Bill was broke.

A third death occurred the day before Percy and Bill died. He was James Powell of Aurora, Illinois, who gave away \$350,000, his entire fortune, so that he could see his friends enjoy his money before he died. It seems to me Mr. Powell could have put that money in trust to help struggling Americans achieve something greater than merely spending of money, although some of Powell's cash went to worthy causes.

Front page news in the St. Louis papers was the death the day after

Thanksgiving of Gargantua, the giant circus gorilla. The papers gave about a column to the story, with pictures and all.

Aside from having a lot of people look at him and get scared, Gargantua didn't do a thing on this globe to help the world become a better place, but he got a column (with pictures, don't forget) when he kicked the bucket.

Aside from having a lot of people look at him and get scared, Gargantua didn't do a thing on this globe to help the world become a better place, but he got a column (with pictures, don't forget) when he kicked the bucket.

I can remember about a year ago when the man who invented the tin can died, he got four lines in a few newspapers, all the rest of them didn't think it was worth mentioning.

Now I ask you, who contributed most to the world and to the housewives of America—Gargantua or the man who invented the lowly tin can?

See what I mean?

Will Rogers would have lived to comment on the fact that the U. S. population was 150,000,000 on Oct. 5. Bill could have had a field day talking about some of that 150 million, the good, the bad, the indifferent, etc. etc. and etc.

Uncle Sam is helping some of the 150,000,000. He has set up schools to pound some brains into 480,000 of us who never finished the eighth grade—and this in the land of plenty and good schools and everything else.

Let me close with another contrast. A man in St. Louis who falsified his income tax report by \$13,936 was fined \$7,500 and sentenced to six months in jail, which means that each month in jail is worth better than \$1,000.

Henry Blackmer, who stole millions from Americans in oil swindles, didn't go to jail, all he had to do was pay up \$10,000 in fines (one week's income on his ill gotten wealth) and he was free to enjoy the benefits of his cash without spending so much as an hour in jail.

And all that was in one day's newspaper, friends.

A Philosopher Speaks

It generally takes about five years for a tree to produce nuts—that is, all but the family tree.

Courtesy is the quality that keeps a woman smiling when a departing guest stands at the open screen door and lets the flies in.

(From Industrial Worker.)

